

Diuzhaw Deng Rizdin Rangh Hwnjdaeuj

□ Loz Nanz sij Moz Liujvei hoiz

Buznoix ngeix daengz ndaw ringj miz noh-moucing ngamq faeg ndei, de siengj, Gujyiz wnggai gyaez gwn daeuhfouh guenq noh, caj yaep ndeu guh baenz daeuhfouh sam gak douq le, lai guenq geij aen, ngoenzcog cawj ndei heuh daeglwg soengq bae hawj Gujyiz gwn.

Gij Sing Laz Ceiq Doeklaeng Haenx

Mbouj miz vunz ndaej byah sing laz Gujyiz. Moix boux vunz cungj naeuz, banhaemh mbouj dwg Gujyiz youq roq laz, dwg vunz iq ndaw uk Gujyiz youq roq. Doiq vunz iq yawj mbouj raen lumh mbouj daengz cix lumj bouxbag nei youq gizhaenx hauh haenx, vunz gwnz haw cungj dawz de mbouj miz banhfap. Vunz gwnz haw naeuz, couh caih de roq ba, de roq baeg le couh rox dauq ranz ninz.

Gujyiz gyangq dwk daj gyaeuj haw youz daengz byai haw, youh daj byai haw youz daengz gyaeuj haw, sing laz menh raez, sing youh sing yiengj hwnj, sing “dojmeiz” hix menh raez, baez dem baez swenj, lumj doiq fangz godog ndeu, fwzfwdfed daj gyaeuj haw okyienh youh fwzfwdfwd siusaet youq gyaeuj haw.

Gujyiz sangngaungau seizhaenx gaenq gut-gungq baenz fag gung ndeu, song ceh da mboek laeg lumj song congh cingj vat hawq, cawzliux heuh sing “dojmeiz” seiz, ndaw cingj lij angj di raeujwnq, seiz wnq, cungj dwg ngaenzgwdngwd.

Nenx youq baihlaeng Gujyiz, gyoengq lwngyez buenx de caez heuh “dojmeiz” haenx, baenz gyoengq baenz gyoengq majhung, youh miz gyoengq moq baenz gyoengq baenz gyoengq seng roengz-daeuj. Daengz gou daih haenx seiz cix dwg gyoengq ceiq doeklaeng lo, aenvih, caj mbouj ndaej dou majhung deuzliz, Gujyiz couh caeuq sing laz de doengzseiz youq gwnz Hawbyaloz siusaet lo.

Gujyiz baenzciuh mbouj aeu yah, geq liux couh baengh cwngfuj caeuq ranznden gouq de gvaq ndwengnoenz.

Haemh haenx, buznoix dingq dwk sing laz Gujyiz ciemhciemh iq roengzbae, dauqdaej siusaet youq gyaeuj haw. Ngoenz daihngeih haetromh, de couh heuh daeglwg dawz daeuhfouh guenq noh ngamq cawj cug lij ndatfofo soengq bae gyaeuj haw hawj Gujyiz gwn. Daeglwg buznoix ndwn youq bakdou Gujyiz swenj le geij sing, mbouj raen vunz daeuj hai dou. De couh doi dou haeujbae baez yawj, Gujyiz caemdingh dwk ninz youq gwnz mbonq. Nandangaej Gujyiz gyoetgyatgyat, ndangdaej gaenq genggyaenggyaeng lo.

Gujyiz dai lo. Buznoix maeuq youq henz Gujyiz, gijmaz cungj mbouj gangj, miz diuzleix dwk vih Gujyiz cat ndang, vuenh buh, cang haeuj gouhfaex, guh sat sojmiz saeh, buznoix mbouj lai dingz saek faen cung, cienq ndang yiengq ranz swhegeij byaij bae.

Aen gouhfaex cang Gujyiz haenx dwg souh-fueng daeglwg buznoix vih daxmeh bwh. Youq Lingzyinz, Bouxcuengh ndaej hajcib bi liux, couh youz daeglwg dahlwg vih swhegeij bwh ndei gouhfaex, yienzhaeuh cingj canghyawjdieg bang senj ndei diegmoh. Gujyiz mbouj miz daeglwg hix mbouj miz dahlwg, mbouj miz vunz bang de bwh gouhfaex. Buznoix aeu dawz gouhfaex swhegeij hawj Gujyiz, daeglwg mbouj nyienh, daeglwg naeuz: “Gouhfaex Gujyiz mbouj dwg minzcwnq bang de ok cienz cawx lwi? Baengh gijmaz lij aeu daxmeh ok?”

Buznoix dacaengz daeglwg gig nanz, sawqmwh fak naj de mbat ndeu. Buznoix coengzlaiz mbouj ning fwngz fak daeglwg gvaq. Daeglwg gaenq dang boh gvaq, de fwngz goemq youq gwnz naj deng fak ndaej hoengzyanyan, anj youq gizhaenx. Buznoix lij hat daeglwg naeuz: “Baengh gijmaz? A? Baengh gijmaz? Couh baengh uk de dwg vih sou geij duz fangz dai iek neix bae caeg haeuxyangz cij deng

姨婆想起橱柜里刚剥好的瘦猪肉，她想，古一应该爱吃肉灌豆腐，等下做成油炸三角豆腐后，多灌几个，明天煮了让儿子拿去给古一吃。

最后的锣声

没有人能劝阻得了古一的锣声。每个人都说，傍晚敲锣的不是古一而是住在古一脑子里那个小人儿。对于那个看不见摸不着却疯狂倒腾的小人儿，街人拿他没办法。街人说，就由着他敲去吧，敲累了总会回家睡觉的。

古一的锣声顽固地从街头游到街尾，又从街尾游到街头，一声声绵长迟缓的锣声和一声声同样绵长迟缓的“朵梅”，像一对孤独的幽魂，孤零零地从街头出现又孤零零地在街头消失。

古一高条条的身子弯成了一张弓，两只深陷下去的眼像两口被掘干的井，除了号喊那声“朵梅”时，井里还会泛起一些湿润的东西，此外，便只剩下生硬的呆滞和憔悴。

拥挤在古一身后，陪着他一起号喊“朵梅”的孩子一茬茬长大离开又一茬茬降生跟随。轮到我这一茬时却是最后一茬了，因为，等不及我们长大离开，古一连同他的锣声同时在山逻街上永远消失了。

古一终生未娶，进入老年后就依靠政府和街坊四邻的救济过活。

那夜，姨婆听着古一的锣声渐渐弱去，终于消失在街头。第二天一早，她就让儿子带着刚煮熟还热气腾腾的肉灌豆腐拿到街头给古一吃。姨婆的儿子站在古一的门前喊了几声，不见有人来开门。他推开门进去一看，古一静静地躺在床上。古一冷冰冰的，身体都硬了。

古一死了。姨婆默默地蹲在古一身边，有条不紊地为古一擦身，换衣，入殓，做完这一切后，姨婆没多做停留，转身往家走去。

古一入殓的棺材是姨婆的儿子为姨婆准备的寿棺。凌云的壮族人在过了五十岁之后，就由子女为自己准备好棺材，然后请风水先生帮选好葬地。古一无儿无女，自然没人为他准备棺材。姨婆要拿出自己的棺材给古一入殓，儿子不同意，儿子说：“古一的棺材不是有民政帮他出钱买吗？凭什么要妈妈出？”

姨婆拿眼横了儿子很久，突然一巴掌打在儿子脸上。姨婆从未动手打过儿子。已经身为人父的儿子捂着被打红的脸，怔在那里。姨婆还冲着儿子怒吼：“凭什么？啊？凭什么？就凭他那脑壳就是为了帮你们这几个饿殍鬼偷芭谷才被人打坏的！如果古一不帮你们偷集体的芭谷，他会挨批斗吗？如果他不挨批斗挨打，他的脑壳会挨打坏吗？如果他脑壳不坏，好好的一个人，咋个会发疯吗！造孽哟——造孽哟——”

姨婆自顾自地哭起来，儿子不敢再说话，乖乖地爬上阁楼，把放在那里的棺材取下来，抬到街头去。

古一离世的夜是寂寞的。只有街尾的姨婆蹲在自家门后的五棵黄皮果树下哭唱：

造孽哟——造孽哟——

打错酸醋买错缸，

打错主意嫁错郎，

都怪媒婆油嘴猫，

硬把山鸡配凤凰。

呜——呜！呜——呜！

姨婆的脾气就是那个时候开始变坏的。她像一只张牙舞爪随时等候战斗的公鸡，每个走近她的人都有可能被她狠狠地啄上一口。

古一和他的锣声一起消失后，山逻街平静了一段时间。当街人都渐渐习惯这种平静时，街头街尾却又热闹起来。

说不清是姨婆先找上了婆大还是婆大先找上了姨婆，总之，某一天傍晚，山逻街人惊奇地发现，互不往来的姨婆和婆大同时出现在大街上，你啪啪地拍着巴掌骂过来，我啪啪地拍着巴掌骂过去。

姨婆和婆大先是为了田间地头的琐琐碎碎吵，后来两人都做了豆腐生意后，又为了豆腐摊上的琐琐碎碎吵。

所有的一切都淡去后

如今的小镇，在原来丫字的一点一撇一竖上旁斜逸出许许多多个小丫，大大小小的丫不断向四周延伸，撑大了这个古老偏远的小镇。丫字的一点一撇一竖上到处是高楼林立车水马龙，操着各种口音的人的身影出现在每条大街小巷中。

(8)

vunz dub vaih! Danghnaeuz Gujyiz mbouj dwg vih sou bae caeg haeuxyangz ndaw doih, de bae gizlawz deng daeuq? Danghnaeuz de mbouj deng daeuq, uk de lij deng dub vaih bae lwi? Danghnaeuz uk de mbouj vaih, boux vunz ndeiniemniem, bae gizlawz fatbag ya! Cauhcoih yo——Cauhcoih yo——”

Buznoix gangj sat couh daej hwnjdaeuj, daeglwg mbouj gamj caiq gangjvah, gvaigvai bin hwnj gwnz bam, ram gouhfaex cuengq youq gwnzde haenx roengzdaeuj, soengq bae gyaeuj haw.

Haemh Gujyiz gvaqseiz haenx gig fwz. Cij miz buznoix byai haw maeuq youq haj go makmoed laeng dou ranz eu fwndaej:

Cauhcoih yo——Cauhcoih yo——

Cawx loek meiq youh coq loek gang,

Dingh loek cawjeiq haq loek gvan,

Cungj gvaiq yahmoiz bak raehfingj,

Roeggae duzfungh boiq baenz ranz.

Vu——Vu! Vu——Vu!

Beizheiq buznoix couh dwg daj seizhaenx bienq naeuh. De lumj duz gaeqboux nyonnyan seizseiz caj doxhoenx ndeu, vunz byaij gyawj de couh aiq deng de yunghrengz dot gaemz ndeu.

Gujyiz caeuq sing laz de caez siusaet liux, Hawbyaloz caemdingh duenh seizgan ndeu. Dang vunz gwnz haw cungj ciemhciemh sibgvenq cungj caemdingh neix seiz, gyaeuj haw byai haw cix youh nauhyied hwnjdaeuj.

Gangj mbouj cingcuj dwg buznoix sien bae ra buzdaih roxnaeuz dwg buzdaih sien bae ra buznoix, baenzbaenz, moix banhaemh ndeu, vunz Hawbyaloz geizheih dwk fatyienh, buznoix caeuq buzdaih gaenq haujlai bi mbouj baedauq, doengzseiz okyienh youq gwnz haw, mwngz bababa bek dwk fajfwngz ndaq gvaqdaeuj, gou bababa bek dwk fajfwngz ndaq gvaqbae.

Buznoix caeuq buzdaih sien dwg vih gij saeh iq gyaeuj reih gyang naz doxceng, doeklaeng song vunz cungj guh daeuhfouh seng’ eiq, youh vih gij saeh iq gwnz dan daeuhfouh doxceng.

Sojmiz Saehcingz Cungj Siusaet Liux

Aencin iq seizneix, youq henz sam aen fuengyiengq diuzcajnga gaxgonq youh nga ok haujlai haujlai diuznga iq daeuj, diuznga hunghung iqiq mboujdingz yiengq seizhenz daz, dawz aen cin iq geq dieggvaez neix yied cengq yied hung. Sam aen fuengyiengq diuzcajnga haenx dauqcawq dwg laeuz sang, gwnz roen hung ci bae ci dauq, vunz gangj gak cungj vah okyienh youq moix diuz roen hung roen iq.

(8)